

Siilinjärven kunta

Kunnan ympäristönsuojelu-
määräykset

LUONNOS

Viranomaislautakunta 17.6.2025 § 45
Viranomaislautakunta 19.8.2025 § 54
Kunnanhallitus xx.xx.2025 § xx
Kunnanvaltuusto xx.xx.2025 § xx

Sisällysluettelo

1 LUKU	6
Yleiset määräykset	6
1 § Tavoite	6
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	6
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin	6
4 § Määritelmät	7
2 LUKU	8
Jätevedet	8
5 § Ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu	8
6 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevedet	8
7 § Talousjätevesien käsittely	8
8 § Jätevesijärjestelmän sijoittaminen	9
9 § Mattojen ja pyykin pesu vesistössä	10
10 § Lumen vastaanottopaikat	10
3 LUKU	10
Maatalouden päästöjen rajoittaminen	10
11 § Lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö	10
4 LUKU	11
Meluntorjuntaa koskevat määräykset	11
12 § Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä	11
13 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavat työt	11
14 § Yleisötilaisuudet ja äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa	12
15 § Pykälien 12–14 mukaisten määräysten suhde ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaiseen ilmoitusmenettelyyn	12
5 LUKU	12
Ilmansuojelu	12
16 § Ulkona tapahtuva hiekkapuhallus	12
17 § Huolto- ja kunnostustoimenpiteet ja purkutyöt	12
18 § Katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvät työt	13
6 LUKU	13
Jätteet	13
19 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa	13
20 § Rakennusten polttaminen	14
21 § Puutarhajätteiden käsittely	14

7 LUKU	15
Kemikaalien käsittely ja varastointi	15
22 § Maanalaisten öljysäiliöiden tarkastaminen ja poistaminen	15
23 § Nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi	15
24 § Polttonesteen täyttö- tai jakelupaikka	16
25 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen	16
8 LUKU	16
Muut määräykset	16
26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	16
27 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset	17
28 § Voimaantulo ja siirtymäaika	17
LIITTEET	18
YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUOSA	19
Paikalliset olosuhteet	20
1 LUKU	22
Yleiset määräykset	22
1 § Tavoite	22
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	22
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin	22
4 § Määritelmät	22
2 LUKU	23
Jätevedet	23
5 § Ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu	23
6 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevedet	24
7 § Talousjätevesien käsittely	24
8 § Jätevesijärjestelmän sijoittaminen	26
9 § Mattojen ja pyykin pesu vesistössä	26
10 § Lumen vastaanottopaikat	26
3 LUKU	26
Maatalouden päästöjen rajoittaminen	26
11 § Lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö	26
4 LUKU	27
Meluntorjuntaa koskevat määräykset	27
12 § Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä	28
13 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavat työt	28
14 § Yleisötilaisuudet ja äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa	29

15 § Pykälien 12–14 mukaisten määräysten suhde ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaiseen ilmoitusmenettelyyn	29
5 LUKU	29
Ilmansuojelu	29
16 § Ulkona tapahtuva hiekkapuhallus.....	29
17 § Huolto- ja kunnostustoimenpiteet ja purkutyöt	30
18 § Katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvät työt	30
6 LUKU	30
Jätteet	30
19 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa.....	30
20 § Rakennusten polttaminen	31
21 § Puutarhajätteiden käsittely	31
7 LUKU	31
Kemikaalien käsittely ja varastointi	31
22 § Maanalaisten öljysäiliöiden tarkastaminen ja poistaminen	31
23 § Nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi	32
24 § Polttonesteen täyttö- tai jakelupaikka.....	32
25 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen.....	33
8 LUKU	33
Muut määräykset	33
26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä.....	33
27 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset...	33
28 § Voimaantulo ja siirtymäaika.....	33

1 LUKU

Yleiset määräykset

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on ympäristönsuojelulain (YSL) (527/2014) 202 §:n mukaisesti Siilinjärven kunnan olosuhteet huomioiden ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelumääräykset on antanut ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla Siilinjärven kunnanvaltuusto. Määräysten noudattamista valvoo ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Siilinjärven kunnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii viranomaislautakunta.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaisesti määräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää ympäristönsuojelumääräysten mukaista toimivaltaansa alaisilleen viranhaltijoille siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) 7 §:ssä säädetään.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Nämä määräykset ovat voimassa Siilinjärven kunnan alueella, ellei yksittäisessä määräyksessä toisin määrätä.

Määräykset eivät koske ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaisesti:

- 1) luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa;
- 2) koeluonteista toimintaa (YSL 31 §);
- 3) poikkeuksellisia tilanteita (YSL 120 §);

- 4) pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä (YSL 136.1 §);
- 5) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Määräyksiä ei sovelleta kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin kemikaalien laajamittaista tai vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavassa lupa- tai ilmoitusvelvollisessa laitoksessa.

Ympäristönsuojelumääräyksiä sovelletaan rinnan muiden kunnallisten määräysten kanssa.

4 § Määritelmät

Näissä määräyksissä tarkoitetaan:

- **erityisen kuormittavalla kohteella** lupakynnyksen alapuolelle jääviä, ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 luvun ja jätevesiasetuksen (157/2017) soveltamisalaan kuuluvia pieniä puhdistamoja, joiden jätevesi vastaa asumisessa syntyvää jätevettä. Tällaisia ovat mm. yhteispuhdistamot, oppilaitosten ja elinkeinotoiminnan puhdistamot ja vastaavat, joiden asukasvastineluku on alle 100.
- **harmailla jätevesillä** muita talousjätevesiä kuin vesikäymälän jätevesiä.
- **jäteveden perustason puhdistusvaatimuksella** talousjäteveden puhdistamista siten, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 80 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 30 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.
- **jäteveden perustasoa ankarammalla puhdistusvaatimuksella** jätevesiasetuksen 4 §:ssä säädettyä ohjeellista puhdistustasoa, mikä tarkoittaa, että talousjätevedestä ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.
- **jätevesilietteellä** talousjätevedestä saostussäiliössä, umpisäiliössä, pienpuhdistamossa tai muussa vastaavassa käsittelyjärjestelmässä muodostuvaa lietettä.
- **pilaantumiselle herkillä alueilla** pohjavesialueita ja ranta-alueita.
- **pohjavesialueella** liitteen 1 mukaisia tärkeitä vedenhankintakäyttöön soveltuvia pohjavesialueita.
- pohjavesialueen varsinaisella **pohjaveden muodostumisalueella** liitteen 1 mukaisia pohjavesialueiden sisällä olevia alueita.
- **pohjavedenottamon suoja-alueilla** liitteen 2 mukaisia pohjavedenottamoa ympäröiviä alueita.
- **ranta-alueella** aluetta, joka on alle 100 metrin päässä keskivedenkorkeuden mukaisesta vesistön (joki, järvi, lampi tai vastaava) rantaviivasta.
- **taajaan rakennetulla alueella** asemakaavoitettua tai ranta-asemakaavoitettua aluetta sekä yleiskaavoissa asemakaavoitettavaksi määriteltyjä alueita.
- **talousjätevedellä** asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maitohuoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä.

- **vähäisillä harmailla jätevesillä** vähäisiä harmaita jätevesimääriä (esimerkiksi mökin tai saunan ns. kantovedet tai pienellä pumpulla nostetut vedet, paljujen ja pihasuihkujen vedet), jotka eivät sisällä vesikäymäläjättevettä.
- **yleisellä alueella** muun muassa katuja ja toreja sekä liikunta-, virkistys- ja liikennealueita.

2 LUKU

Jätevedet

5 § Ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty yleisillä katu- ja tiealueilla, parkkipaikoilla sekä muilla yleisillä alueilla, kuten puistoissa ja uimarannoilla.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden satunnaisesti tapahtuva pesu vesipesuna tai muilla kuin hiilivetyliuottimia sisältävillä pesuaineilla on sallittua, mikäli pesuvedet voidaan haittaa aiheuttamatta imeyttää maahan tai johtaa hulevesi- tai jätevesiviemäriin. Pesussa syntyviä jätevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön.

Ammattimaisessa tai säännöllisessä ja usein toistuvassa pesutoiminnassa tai, jos pesemisessä käytetään hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita, tulee pesemisen tapahtua tähän tarkoitukseen rakennetulla tiivispohjaisella pesupaikalla, josta pesuvedet on johdettava hiekan- ja öljynerottimien kautta jätevesiviemäriin. Viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla pesuvedet on johdettava hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään.

6 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevedet

Maitohuoneiden ja eläintilojen pesuvedet sekä jalostukseen kelpaamaton maito on käsiteltävä tarkoitukseen suunnitellussa erillisessä käsittelyjärjestelmässä tai yhdessä talousjätevesien kanssa yhteiskäyttöön suunnitellussa käsittelyjärjestelmässä. Pesuvedet ja jalostukseen kelpaamaton maito voidaan johtaa myös virtsa- tai lietesäiliöön. Säiliöiden mitoituksessa on tällöin huomioitava pesuvesien ja jätemaidon vuosittainen määrä.

Eläinsuojien vesikäymäläjätevedet on käsiteltävä erillisessä jätevesijärjestelmässä. Vanhoille eläinsuojille, joissa vesikäymäläjätevedet on johdettu lietesäiliöön, on siirtymäkausimääräys 28 §:ssä. Eläinsuojien sosiaalitilojen harmaat jätevedet voidaan johtaa virtsa- tai lietesäiliöön.

7 § Talousjätevesien käsittely

Pilaantumiselle herkillä alueilla ja erityisen kuormittavissa kohteissa on talousjäteveden käsittelyssä noudatettava jäteveden perustasoa ankarampaa puhdistusvaatimusta. Siirtymäkausimääräys käsittelyvaatimusten täyttämisestä on 28 §:ssä.

Pohjavesialueiden rajauserämuutosten (2019 Kärängänmäki sekä 2023 Harjamäki-Kasurila ja Jälänniemi) vuoksi kiinteistöille, joiden sijainti on tullut pohjavesialueelle, on siirtymäkausi määräys 28 §:ssä.

Pohjavesialueilla on noudatettava perustasoa ankaramman puhdistusvaatimuksen lisäksi seuraavaa:

- vesikäymäläjätevesiä sisältävien jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä. Vesikäymäläjätevesiä sisältävät jätevedet on johdettava yleiseen viemäriin, umpisäiliöön tai vaihtoehtoisesti jätevedet on käsiteltävä perustasoa ankaramman puhdistusvaatimuksen mukaisesti ja johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle.
- varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella harmaiden jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä. Muulla pohjavesialueella harmaat jätevedet voidaan johtaa kaksiosaisen saostussäiliön kautta maasuodattamoon tai käsitellä muulla puhdistusteholtaan siihen rinnastettavalla menetelmällä ja imeyttää maahan.
- vähäiset harmaat jätevedet voidaan imeyttää maahan koko pohjavesialueella.

Vedenottamoiden suoja-alueilla (liite 2) jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä.

Vesikäymälän rakentaminen on kiellettyä, jos saostus- tai umpikaivon taikka vastaavien talousjätevesisäiliöiden tyhjentäminen ympärivuotisen tieyhteyden puuttumisen tai muun syyn vuoksi ei ole mahdollista.

Kelluvien saunojen jätevedet on kerättävä umpisäiliöön, joka on tyhjennettävä viemäriverkostoon tai jätevesijärjestelmään. Ko. jätevedet voidaan imeyttää myös maahan omalla kiinteistöllä, jos kyseessä on vähäiset harmaat jätevedet.

8 § Jätevesijärjestelmän sijoittaminen

Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien ja puhdistetun jäteveden purkupaikan sijoittamisessa tulee noudattaa seuraavia suojaetäisyyksiä pilaantumisen herkeiksi määritellyistä kohteista:

- talousvesikaivo ja maalämpökaivo	
o maan kaltevuudesta ja maaperästä riippuen	20–50 m
- naapurikiinteistö ja tie	5 m
- rakennus	20 m
- vesistö	20 m
- oja	5 m

Määrältään vähäiset harmaat jätevedet, esimerkiksi pesuvedet saunasta, voidaan imeyttää suoraan maahan lähemmäksi kuin 20 metriä rantaviivasta. Vähäisiäkään harmaita jätevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön eikä rakennuksen ja rantaviivan väliselle alueelle.

Maahanimeyttämön jakokerroksen pohjasta on oltava vähintään 1 metrin suojaetäisyys yläpintaan pohjaveden pintaan. Maasuodattamon kokoomakerroksen pohjasta on oltava vähintään 0,25 metrin etäisyys ylimmästä pohjaveden pinnasta.

9 § Mattojen ja pyykin pesu vesistössä

Mattoja ja pyykkiä ei saa pestä vesistössä. Puhdistamattomia pesuvesiä ei saa johdtaa suoraan vesistöön, vaan ne on esimerkiksi imeytettävä maahan. Yleiset matonpesupaikat on liitettävä viemäriin tai niiden pesuvesille on tehtävä asianmukainen jätevesien käsittelyjärjestelmä.

10 § Lumen vastaanottopaikat

Lumen vastaanottopaikkaa ei saa sijoittaa pohjavesialueelle, ranta-alueelle eikä vesistöön. Sulamisvedet tulee tarvittaessa käsitellä esimerkiksi laskeutusaltaassa tai pintavalutuskentällä ennen niiden johtamista ojaan tai vesistöön. Lumen vastaanotto- paikka ei saa aiheuttaa roskaantumista eikä ympäristön pilaantumista. Alue on siivotava välittömästi lumen sulamisen jälkeen.

3 LUKU

Maatalouden päästöjen rajoittaminen

11 § Lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

Lietelannan, virtsan, puristenesteen ja jätevesilietteen levitys on kielletty pohjavesialueilla (liitekartat 1) sekä vedenottamoiden suoja-alueilla (liite 2). Kuivalantaa sekä orgaanista lannoitevalmistetta, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 % tai jonka raaka-aineena ei ole käytetty lantaa tai jätevesilietettä, voidaan käyttää lannoitteena pohjavesialueilla kevätlevityksenä sekä kesällä elokuun loppuun saakka. Siirtymäkausimääräykset levityskielloille ja -rajoituksille ovat 28 §:ssä.

Paalaamaton säilörehu on pohjavesialueilla säilytettävä kiinteissä tai muissa tiivis-pohjaisissa varastoissa, joista kaikki puristeneste voidaan kerätä talteen.

Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille tulee jättää vähintään 30 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta eikä käsitellä torjunta-aineilla.

Lietelannan ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kiellettyä 10 metriä lähempänä vesistöä, ellei lietelantaa tai nestemäistä orgaanista lannoitevalmistetta levitetä multaavana sijoituslevityksenä.

Laidunnettaessa on vesistön rantaan jätettävä vähintään 30 metrin levyinen suoja-vyöhyke, jolla ei saa olla kasvipeitettä vahingoittavia toimintoja, kuten eläinten ruokinta- tai juomapaikkoja. Laitumilla, jotka ovat 100 metriä lähempänä yleisessä käytössä olevia uimarantoja, on eläinten pääsy veteen estettävä.

4 LUKU

Meluntorjuntaa koskevat määräykset

12 § Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä

- ilotulitus
- 1–3 päivää kestävä sirkus, tivoli, teatteri tai muu vastaava tapahtuma torilla, urheilukentällä tai muulla yleisökäyttöön tarkoitettulla alueella
- äänentoistolaitteiden tilapäinen käyttö ulkotiloissa torilla, urheilukentällä tai muulla yleisökäyttöön tarkoitettulla tai soveltuvalla alueella arkisin klo 8.00–22.00, lauantaisin klo 9.00–22.00 sekä sunnuntaisin ja yleisinä juhlapäivinä klo 12.00–22.00
- rakentamiseen liittyvä purkutyö, räjäytystyö, louhintä, lyöntipaalaus tai muu vastaava erityisen häiritsevää melua aiheuttava työ, jota tehdään arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–17.00 ja jonka enimmäiskesto on 10 päivää.

Kyseisissä toiminnoissa toiminnanharjoittajan on huolehdittava asianmukaisesta meluntorjunnasta. Erityisen häiritsevää melua aiheuttavan toiminnan sijoituessa asutuksen, palvelujen tai herkkien kohteiden (päiväkotit, sairaala, koulu tai vastaava) läheisyyteen on toiminnanharjoittajan tiedotettava mahdollisia haitankärsijöitä vähintään 7 päivää ennen toiminnan alkamista. Tiedotteesta tulee käydä ilmi ainakin työn kokonaiskesto, päivittäinen työaika sekä yhteyshenkilö. Edellä mainitut työt eivät saa aiheuttaa myöskään pölyhaittaa.

Yleisötilaisuuksissa ja muissa tilapäisissä tapahtumissa äänentoistolaitteet on suunnattava ja säädettävä siten, ettei niiden käyttö aiheuta erityisen häiritsevää meluhaittaa naapurustolle. Tapahtumapaikka on valittava ja järjestettävä siten, että äänentoistolaitteista aiheutuva lyhytaikainen (5 min) keskiäänitaso ei ylitä arvoa 65 dB(A) asuinkiinteistöjen tai muiden melulle herkkien kohteiden julkisivun edessä.

13 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavat työt

Taajaan rakennetuilla alueilla erityisen häiritsevää melua aiheuttavien lehtipuhaltimien sekä polttomoottorikäyttöisten kunnossapito- ja työkoneiden käyttö on sallittua asuin- ja lomakiinteistöillä sekä yleisillä alueilla ma–pe klo 7.00–20.00, la klo 9.00–18.00 sekä sunnuntaisin ja yleisinä juhlapäivinä klo 12.00–18.00. Muilla alueilla em. laitteiden ja koneiden käyttö on kiellettyä yöaikaan klo 22.00–07.00. Määräys ei koske välttämättömiä tilapäisiä toimenpiteitä kuten väylien ja yhdyskuntateknisten laitteiden kunnossapitoa eikä jätteen kuormaamista. Määräys ei myöskään koske maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittamisen vuoksi välttämätöntä tilapäistä toimintaa.

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavia rakennus- ja purkutöitä saa taajaan rakennetuilla alueilla ja herkkien kohteiden (esim. päiväkotit, koulu, sairaala tai vastaava) läheisyydessä suorittaa arkisin klo 7.00–17.00. Määräys ei koske yksityishenkilön talouteen kuuluvaa normaalia purku- tai rakennustyötä. Häiritsevää melua aiheuttavaa työtä ei kuitenkaan saa tehdä yöaikaan klo 22.00–07.00.

14 § Yleisötilaisuuudet ja äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa

Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa on taajaan asutuilla alueilla kiellettyä klo 22.00–07.00 välisenä aikana. Herkkien kohteiden (sairaala, päiväkot, koulu, hoitokoti tai vastaava) läheisyydessä äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa on kiellettyä kohteiden toiminta-aikoina pois lukien kohteiden oma toiminta. Muilla kuin taajaan asutuilla alueilla äänentoistolaitteita ei saa käyttää siten, että niistä aiheutuu haittaa naapurustolle. Ulkotarjoilualueilla ja mainostarkoituksessa käytettävät äänentoistolaitteet on säädettävä ja sijoitettava siten, että toistettava ääni ei ole selvästi kuultavissa asuinhuoneistossa ikkunoiden ollessa kiinni.

Häiritsevää melua aiheuttavan yleisötilaisuuden tai tapahtuman järjestäjän on ilmoitettava tapahtumasta vaikutusalueen kiinteistöille kirjallisesti vähintään 7 päivää ennen tapahtuman järjestämistä. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tapahtuman luonne, tapahtumapaikka, kokonaiskesto, mahdollisesti häiritsevän melun arvioitu esiintymisaika sekä järjestäjän vastuuhenkilön yhteystiedot, josta tämän voi tavoittaa koko tapahtuman ajan.

15 § Pykälien 12–14 mukaisten määräysten suhde ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaiseen ilmoitusmenettelyyn

Edellä 12–14 §:issä olevista rajoituksista voidaan poiketa, mikäli toiminnasta on tehty ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus ja sen nojalla annetussa päätöksessä on määrätty toiminnan meluntorjunnasta.

5 LUKU Ilmansuojelu

16 § Ulkona tapahtuva hiekkapuhallus

Taajaan rakennetuilla alueilla tehtävä rakennusten ulkoseinien ja rakenteiden hiekkapuhallus, korkeapainepesu sekä muu tilapäinen ulkona tapahtuva hiekkapuhallus tulee tehdä suojapeitteen alla. Puhallusjätteen joutuminen ilmaan, maaperään ja viemäriin tulee estää. Puhalluksessa syntynyt jäte tulee toimittaa asianmukaiseen jätteenkeräykseen.

Ulkotiloissa tapahtuva pysyvä laitosmainen suihkupuhallus on ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista.

17 § Huolto- ja kunnostustoimenpiteet ja purkutyöt

Taajaan rakennetulla alueella rakennusten julkisivujen ja ulkotiloissa suoritettavien rakenteiden tai esineiden maalinpoiston, maalauksen ja muiden kunnostus- tai purkutöiden yhteydessä tulee huolehtia siitä, että toiminnasta aiheutuva pöly, liuotain- tai öljy tai muut vastaavat päästöt eivät aiheuta haittaa tai vaaraa kiinteistön asukkaalle, naapureille tai ympäristölle. Päästöjen leviäminen ympäristöön tulee estää esimerkiksi suojapeittein tai muulla asianmukaisella tavalla.

Veneiden pohjamaalin poisto tulee tehdä tiiviillä alustalla, josta maalijäte voidaan kerätä talteen. Hiontapölyn leviäminen ympäristöön on estettävä suojapeittein tai muulla vastaavalla tavalla. Maalijäte tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottopaikkaan.

Rakentamisessa, purkamisessa ja huoltotöissä käytettävä kalusto on varustettava asianmukaisella pölyntorjunnalla. Erityistä huomiota pölyn ja muiden päästöjen torjuntaan tulee kiinnittää, kun työtä tehdään herkkien kohteiden (koulu, päiväkot, sairaala tai vastaava) läheisyydessä.

Taajaan rakennetuilla alueilla rakennustyömaaliikenteen pölyntorjunnasta tulee huolehtia ajoväylien ja yleisten liikennealueiden hoidolla.

18 § Katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvät työt

Liikenneväylille, pihoille ja pysäköintialueille kertynyt hiekoitushiekka ja -sepele tulee poistaa keväisin mahdollisimman pian lumen ja jään sulettua. Hiekoitushiekan koneellisen poistamisen tai muun koneellisen kunnossapito- ja puhtaanapitotyön aikana on huolehdittava riittävästä pölyntorjunnasta esimerkiksi riittävällä kastelulla. Hienojakoisen aineksen poistamiseksi alueet on tarvittaessa pestävä vedellä.

6 LUKU

Jätteet

Jätehuollon järjestämisestä sekä jätteiden keräyksestä ja käsittelystä säädetään kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä.

19 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

Pienimuotoisessa ja ei-ammattimaisessa maarakentamisessa voidaan hyödyntää kertaluontoisesti betoni-, tiili- tai asfalttimurskeita korvaamaan neitseellisiä luonnonaineksia, kun hyödynnettävän jätteen määrä ei ylitä betoni-/tiilimurskeen osalta 1 000 tonnia ja asfalttimurskeen osalta 50 tonnia. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on tehtävä kirjallinen ilmoitus jätteiden sijoittamisesta maaperään vähintään 14 vuorokautta ennen hankkeeseen ryhtymistä. Jos ilmoitus tehdään hyödyntämispaikan omistajan puolesta, omistajalta saatu kirjallinen hyväksyntä on liitettävä ilmoitukseen. Maarakentamisen päätyttyä on ympäristönsuojeluviranomaiselle annettava kirjallinen selvitys siitä, miten valvontailmoituksen mukainen jätteiden hyödyntäminen on toteutunut.

Jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa on mahdollista seuraavin edellytyksin:

- Hyödynnettävästä betonijätteestä tulee erotella betoniteräokset. Hyödynnettävä jäte ei saa sisältää vaarallisia jätteitä, kuten asbestia tai PCB-pitoista jätettä.
- Asfalttijäte ei saa olla peräisin alueilta, joissa on käsitelty vaarallisia kemikaaleja tai öljytuotteita.

- Käytettävän jätteen tulee olla maarakentamiseen teknisesti sopivaa ja sitä käytetään vain tasauksen, kantavuuden ja kestävyyskannalta tarpeellinen määrä (korkeintaan 150 cm kerrospaksuus).
- Rakenne tulee peittää vähintään 10 cm luonnonkiviaineskerroksella tai päällystää lukuun ottamatta asfalttimurskekerrosta.
- Rakenteen etäisyyden tulee olla pohjaveden enimmäiskorkeudesta vähintään 1 metri.
- Hyödynnettävää jätettä saa varastoida enintään 4 viikkoa.
- Materiaali tulee murskata tai pulveroida käyttötarkoitukseen sopivaksi. Palakoko betoni- ja asfalttimurskeelle on enintään 90 mm ja tiilimurskeelle 150 mm.
- Betoni- ja tiilijätteestä on tehtävä eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun asetuksen (843/2017) mukaiset laadunvalvontatutkimukset, kun jätteen määrä on yli 50 tonnia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtävässä ilmoituksessa on esitettävä:

- Tiedot hyödyntämispaikasta ja ajankohdasta
- Hyödyntämispaikan asemapiirros tai karttapiirros
- Tiedot jätteen luovuttajasta, hyödynnettävien jätteiden lajista, määrästä ja käsittelystä
- Selvitys haitallisten aineiden pitoisuuksista ja liukoisuuksista
- Leikkauskuva jätetäyttökerroksesta

Jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa on kiellettyä pohjavesialueilla, pohjavedenottamoiden suoja-alueilla ja alle 30 metrin etäisyydellä vesistöstä tai talousvesikaivosta.

Määräystä ei sovelleta, mikäli jätteen hyödyntäminen edellyttää ympäristölupaa tai hyödyntämiseen sovelletaan eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annettua valtioneuvoston asetusta (843/2017).

20 § Rakennusten polttaminen

Rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla on kielletty.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksen tästä määräyksestä, mikäli rakennuksen polttaminen on tarpeen pelastusviranomaisen tai vastaavan tahon tarpeen vuoksi. Poikkeuksesta tehtävässä päätöksessä annetaan tarpeelliset määräykset toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Poikkeusta ei ole mahdollista myöntää pohjavesialueilla eikä ranta-alueilla.

Muusta jätteen polttamisesta on määrätty kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä.

21 § Puutarhajätteiden käsittely

Ruoho, puiden lehdet ja muut vastaavat biohajoavat puutarhajätteet on ensisijaisesti kompostoitava omalla kiinteistöllä. Kompostoinnista on säädetty kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä. Mikäli puutarhajätteitä ei kompostoida omalla kiinteistöllä, on

puutarhajäte kuten myös oksat, risut ja pensasaitojen leikkuujätteet toimitettava kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan.

7 LUKU

Kemikaalien käsittely ja varastointi

22 § Maanalaisten öljysäiliöiden tarkastaminen ja poistaminen

Käytöstä poistettava maanalainen öljysäiliö tulee poistaa maaperästä kaikkine rakenteineen. Käytöstä poistettava säiliö on puhdistettava ja tarkastettava. Tarkastuksen saa tehdä vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) hyväksymä tarkastusliike. Ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen maanalaisen öljysäiliön poistamisesta, mikäli säiliön poistaminen on taloudellisesti kohtuutonta tai poistaminen vaarantaa esimerkiksi asuinrakennuksen rakenteet. Poikkeamisesta ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Pohjavesialueille ei saa sijoittaa maanalaisia öljysäiliöitä. Siirtymäaika nykyisten pohjavesialueilla sijaitsevien maanalaisten öljysäiliöiden poistamisesta on 28 §:ssä.

23 § Nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi

Ulkona oleva nestemäisen kemikaalin säiliö on sijoitettava suoja-altaaseen tai allas-tetun nestetiivin rakenteen päälle, jonka tilavuus on 110 % säiliön tilavuudesta. Säiliö on varustettava laponestolla ja ylitäytönestimellä. Kaksoisvaippaiseen säiliöön ei edellytetä suoja-allasta, mikäli säiliön rakenne on sellainen, että se pidättää mahdollisen ylitäytön. Jos suoja-allasta ei ole katettu tai se ei ole umpinainen, siihen kertyvät hulevedet on johdettava hallitusti öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin tai jäteveden käsittelyjärjestelmään. Määräys ei koske alkuperäispakkauksessa säilytettävän säilö-rehun ja tuoreviljan valmistuksessa käytettävän kemikaalin varastointia.

Pilaantumiselle herkillä alueilla nestemäisten kemikaalisäiliöiden on oltava kaksivaippaisia ja ne on sijoitettava tiiviin maaperäsuojuksen päälle.

Pienemmät määrät nestemäisiä kemikaaleja ja vaarallisia jätteitä on ulkona varastoi-taessa säilytettävä tiiviillä, vettä ja kemikaalia läpäisemättömällä alustalla siten, että kemikaalit eivät pääse valumaan maaperään, vesistöön tai viemäriin. Mahdolliset vuodot on pystyttävä keräämään talteen.

Kemikaalien ja vaarallisten jätteiden astiavarasto on sijoitettava tiiviille, kantavalle alustalle ja katettava sekä varustettava suurimman varastoitavan säiliön tilavuutta 110 % vastaavalla tiiviillä suoja-altaalla.

Varastoitaessa kemikaaleja sisätiloissa tulee varastotilan olla viemäröimätön tai ke-mikaalit tulee säilyttää suoja-altaassa, joka on tilavuudeltaan vähintään 110 % suu-rimman varastoitavan säiliön tilavuudesta.

Kemikaalien varastojen ja säiliöiden on oltava lukittuja, tai ulkopuolisten pääsy kemikaalivarastoon tai -säiliöön on estettävä muulla tavoin. Kemikaalien käsittely- ja varastointipaikoilla on oltava imeytysainetta ja keräilyvälineitä mahdollisten vuotojen leviämisen estämistä ja vuotojen keräämistä varten.

24 § Polttonesteen täyttö- tai jakelupaikka

Kiinteä polttonesteen täyttö- ja jakelupaikka, jota ei ole rekisteröity ympäristönsuojelulain 116 §:n nojalla tai joka ei vaadi ympäristölupaa, tulee sijoittaa tiiviille, kemikaaleja läpäisemättömällä kestopäällysteellä tai suojakalvolla pinnoitetulle alustalle, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen. Jakelu- ja täyttöpaikoilla on oltava imeytysainetta ja kalustoa mahdollisten vuotojen keräämistä ja säilyttämistä varten.

Tilapäisessä käytössä olevat, esimerkiksi työmailla sijaitsevat polttonesteen täyttöpaiikat on sijoitettava kemikaaleja läpäisemättömälle, tiiviille alustalle. Täyttöpajoilla on oltava imeytysainetta ja kalustoa mahdollisten vuotojen keräämistä varten.

Öljy- ja polttonestesäiliö on varustettava laponestolla ja ylitäytönestimellä. Säiliön siirtopumppu tai täyttöletku on oltava lukittuna, kun säiliötä ei käytetä.

25 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen

Rakennettaessa maalämpöjärjestelmiä on huolehdittava siitä, ettei energiakaivojen poraamisessa syntyvää kiviainesta tai veden ja kiintoaineksen muodostamaa lietettä joudu suoraan vesistöön tai viemäriin. Sekä energiakaivon poraamisessa että kiviaineksen säilyttämisessä on huolehdittava esimerkiksi riittävällä kastelulla tai suojapeittein siitä, ettei haitallista pölyämistä tapahdu. Poraamisessa syntyvää lietettä ei tule johtaa hallitsemattomasti siten, että syntyy maaperän vettymistä, ojien tai hulevesiviemärien tukkeutumista tai vesistön samentumista. Porausliete on tarvittaessa kerättävä esimerkiksi konttiin, jos sitä ei voi johtaa hallitusti maastoon.

Suunniteltaessa maalämpöjärjestelmän rakentamista pohjavesialueelle on selvitettävä vesilain mukaisen luvan tarve.

8 LUKU

Muut määräykset

26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää tapauskohtaisesti poikkeuksen näistä määräyksistä ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaisesti. Poikkeamiselle on oltava erityinen syy. Määräyksestä poikkeaminen ei saa aiheuttaa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä vaarantaa näiden ympäristönsuojelumääräysten tavoitteiden toteutumista. Poikkeaminen käsitellään hallintolain (434/2003) mukaisesti. Ympäristönsuojeluviranomaisen tekemään päätökseen haetaan muutosta siten, kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään muutoksenhausta.

Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisesta peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen maksu.

27 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

Näiden määräysten rikkomisen tai laiminlyönnin pakkokeinoista ja seuraamuksista säädetään ympäristönsuojelulain 18 luvussa.

Ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1–4 §:ssä ja ympäristönsuojelulain rikkomisesta ympäristönsuojelulain 225 §:ssä.

28 § Voimaantulo ja siirtymäaika

Nämä määräykset tulevat voimaan x.x.202x.

Eläinsuojien vesikäymäläjätevesien käsittely on saatettava määräysten 6 §:n mukaiseksi uudis- tai korjausrakentamisen yhteydessä tai viimeistään 31.12.2031 mennessä.

Pilaantumiselle herkillä alueilla sijaitsevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmien tuli täyttää ympäristönsuojelulain 156 a §:n mukainen perustason puhdistusvaatimus 31.10.2019 mennessä. Jos kiinteistön jätevesijärjestelmä täyttää ko. vaatimuksen, tulee määräysten 7 §:n mukaiset pilaantumiselle herkkien alueiden perustasoa ankarammat puhdistusvaatimukset täyttää jätevesijärjestelmän uusimisen tai kokonaisuudessaan korjaamisen taikka rakennuksen peruskorjauksen yhteydessä. Jos perustason puhdistusvaatimukset eivät täyty, ovat määräykset voimassa heti.

Erityisen kuormittavissa kohteissa, joiden jätevesien käsittelyjärjestelmä ei täytä perustasoa ankaramman puhdistustason vaatimuksia, tulee vaatimus täyttää 31.12.2031 mennessä.

Pohjavesialueiden rajaumuutosten vuoksi kiinteistöjen, jotka sijoittuvat uuden rajauksen myötä pohjavesialueelle, jätevesien käsittelyn tulee täyttää 7 §:n mukaiset pilaantumiselle herkkien alueiden käsittelyvaatimukset 31.12.2031 mennessä, mikäli jätevesien käsittely ei täytä ympäristönsuojelulain 154 b §:n mukaisia perustason puhdistusvaatimuksia. Jos perustason puhdistusvaatimukset täyttyvät määräysten voimaantulohetkellä, tulee jätevesijärjestelmän täyttää 7 §:n mukaiset puhdistusvaatimukset jätevesijärjestelmän uusimisen tai kokonaisuudessaan korjaamisen taikka rakennuksen peruskorjauksen yhteydessä.

Lietelannan levitys pohjavesialueilla on lopetettava 31.12.2031 mennessä.

Pohjavesialueilla sijaitsevat maanalaiset öljysäiliöt on poistettava 31.12.2031 mennessä.

LIITTEET

- Liite 1 Vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesialueet ja pohjaveden varsinaiset muodostumisalueet
- 1.1. Autiorannan pohjavesialue
 - 1.2. Harjamäki-Kasurilan pohjavesialue
 - 1.3. Harjamäki-Käärmelahden pohjavesialue
 - 1.4. Jälänniemen pohjavesialue
 - 1.5. Kärängänmäen pohjavesialue
- Liite 2 Pohjavedenottamoiden suoja-alueet

YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUOSA

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n nojalla kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Määräyksillä täydennetään ympäristönsuojelua koskevaa lainsäädäntöä siten, että kunnan ympäristön erityispiirteet ja paikalliset olosuhteet tulevat otetuksi huomioon. Määräyksiin on otettu ensisijaisesti toimintoja, joista aiheutuu hajapäästöjä tai tilapäisiä päästöjä.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin mukaisesti määräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, läheteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaan myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätelain (646/2011) nojalla annetut kunnalliset jätehuoltomääräykset ja rakentamislain (751/2023) nojalla annettu rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa (612/2003) on ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä. Kaavamääräyksissä ja vedenottamoiden suoja-aluepäätöksissä on myös ympäristönsuojelua koskevia elementtejä.

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty välttämään eri määräysten väliset ristiriidat.

Paikalliset olosuhteet

Siilinjärven kunnan pinta-ala on 508 km², mistä vesialuetta on 107 km². Siilinjärvellä on kaksi taajamaa, kirkonkylä ja Vuorela-Toivala. Siilinjärvellä on asemakaavoitettujen taajama-alueiden lisäksi useita taajaan rakennettuja kyläalueita. Asutuskeskittymiä ympäröivät maaseutumaiset haja-asutusalueet, joilla on vireää maataloutta. Laajoja peltoalueita on mm. Koivusaassa, Keskimmäisellä ja Pöljällä rajoittuen myös keskisuuriin vesistöihin, kuten Pöljänjärveen ja Kevättömään. Pohjavesialueilla on peltoaluetta mm. Autiorannassa, Hamulassa ja Jälällä. Kunta rajoittuu eteläosissaan laajoihin vesistöihin.

Siilinjärven kunnan halki kulkevat valtatiet 5 ja 9 sekä kantatiet 75 ja 77 sekä rautatiet. Finavia Oyj:n Kuopion lentoasema ja Karjalan lennoston Rissalan tukikohta ovat Siilinjärvellä. Eri liikennemuodot vaikuttavat merkittävästi meluolosuhteisiin. Tieliikenteen ja puun pienpolton päästöjen lisäksi kaivostoiminnan ja teollisuuden päästöt vaikuttavat ilmanlaatuun.

Siilinjärven kunnan halki kulkee Suomen pisin yhtenäinen harjujakso. Harjujaksoilla ovat vedenhankintaa varten tärkeät laajat pohjavesialueet: Jälänniemi, Harjamäki-Kasurila, Harjamäki-Käärmelahti ja Kärängänmäki. Kunnan lounaisosassa on vedenhankinnan kannalta tärkeä Autiorannan pohjavesialue. Pohjavesialueilla on useita riskitoimintoja. Pohjavesialueiden osalta riskialueita Siilinjärvellä ovat Kärängänmäki ja Harjamäki-Kasurila. Molemmissa kuormitusta aiheuttavat erityisesti liikenne ja tienpito. Harjamäki-Kasurilan pohjavesialue luokitellaan huonoon tilaan kloridipitoisuuden takia. Kunnan vesihuolto perustuu pohjavesialueilla oleviin vedenottamoihin. Vesijohdotoverkoston piirissä on noin 96 % asukkaista ja viemäriverkoston piirissä noin 83 % asukkaista. Pohjavesien suojelemiseksi ja vedenhankinnan turvaamiseksi on tarpeen antaa määräyksiä.

Harjujen lisäksi Siilinjärven luontoa ja maisemaa leimaavat lehdot ja vesistöt. Siilinjärvi kuuluu Vuoksen vesienhoitoalueeseen. Kunnan itäosa kuuluu Nilsin vesistöreittiin ja länsiosa Iisalmen reittiin. Siilinjärvellä on 123 järveä. Pohjois-Savon maakunnan pinta-alaltaan suurin järvi, Kallavesi ulottuu Siilinjärven eteläosaan. Muita suuria järviä ovat Juurusvesi, Iso-Jälä, Kevätön, Pöljänjärvi, Sulkavanjärvi, Siilinjärvi, Räimäjärvi ja Iso-Petäinen. Järvien ekologinen tila on itäosan suurissa järvissä pääosin hyvä. Pohjois-Kallaveden, Sulkavanjärven ja Pöljänjärven tila on tyydyttävä sekä Siilinjärven ja Kevättömän välttävä. Vesistöt ovat herkkiä rehevöitymiselle ja usean vesistön tila on hyvää huonompi. Vesistöjen ranta-alueilla on paljon vakituista ja vapaaajan asutusta.

Pintavesien luokittelujen perusteella hyvää huonommassa tilassa olevia sekä riskivesistöjä ovat Kallaveden alueella Pohjois-Kallavesi, Suuri Ruokovesi, Räimäjärvi, Pitkäjärvi ja Lyhyenjärvi, Iisalmen reitillä Juurikkajoki sekä Nilsin reitillä Kuuslahti, Juurusvesi, Iso- ja Pieni-Laju, Apaja-Kumpunen, Syvä-Kumpunen, Honka-Jälä, Ahmo, Siilinjärvi, Siilinjoki, Sulkavanjärvi, Pöljänjärvi, Kevätön ja Hökösenjärvi. Suurella osalla luokitelluista vesimuodostelmista (mm. Pohjois-Kallavesi ja Siilinjärvi sekä yläpuolinen Siilinjoen vesistöalue) tarvitaan toimenpiteitä hyvän tilan saavuttamiseksi. Hyvä tila on lisäksi uhattuna ilman toimenpiteitä Juurusveden vesimuodostumassa. Siilinjärvellä vesienhoidon toimenpideohjelmassa on vesimuodostumakohtaisissa toi-

menpiteissä monen järven osalta keskeistä ravinnekuormituksen vähentäminen valuma-aluekohtaisilla toimenpiteillä. Näillä perusteilla pintavesien pilaantumisen estämiseksi on tarpeen antaa tiukempia vaatimuksia ranta-alueilla oleville toiminnoille.

Siilinjärvellä on useita teollisuusalueita sekä kirkonkylän että Vuorela-Toivalan taajamien yhteydessä. Yara Suomi Oy:n tehtaat ja kaivosalue vaikuttavat merkittävästi kunnan koillisosien ympäristöolosuhteisiin ja lentokentän melualue kaakkoisosan olosuhteisiin.

Keskeiset ympäristön pilaantumisen riskit Siilinjärvellä liittyvät pohja- ja pintavesiin, maaperään sekä ilmanlaatuun ja meluolosuhteisiin.

Määräyksissä on kiinnitetty erityistä huomiota pohjavesialueisiin, ranta-alueisiin ja taajaan rakennettuihin alueisiin.

1 LUKU

Yleiset määräykset

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen. Määräyksillä vaikutetaan mm. elinympäristön viihtyisyyteen ja terveyshaittojen ehkäisemiseen (mm. melua ja ilmanlaatua koskevat määräykset) sekä maaperän ja pinta- sekä pohjavesien pilaantumisen estämiseen. Perusteena ovat paikalliset olosuhteet erityisesti taajamissa, pohjavesialueilla ja ranta-alueilla.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelumääräykset valmistelee Siilinjärven kunnassa viranomaislautakunta, joka on kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Määräyksistä päättää Siilinjärven kunnanvaltuusto.

Kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii viranomaislautakunta. Lautakunta voi siirtää päätösvaltaansa alaisilleen viranhaltijoille kuten ympäristönsuojelulain 22 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Määräykset ovat voimassa koko kunnan alueella. Yksittäiset määräykset voivat koskea myös jotain erityistä aluetta, kuten esimerkiksi pohjavesialueita ja ranta-alueita. Määräykset eivät voi koskea luvan- tai ilmoituksenvaraista taikka rekisteröitävää toimintaa eivätkä myöskään ympäristönsuojelulain 31 §:ssä tarkoitettua koeluontoista toimintaa, 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita ja 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä (ympäristönsuojelulaki 202 §). Määräykset eivät voi myöskään koskea puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat velvoittavia ja sitovat sekä kuntalaisia että viranomaisia. Viranomaisen tulee lupamenettelyissä ja valvontatoiminnassa huomioida ympäristönsuojelumääräyksissä säädetty.

4 § Määritelmät

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty termit, joita käytetään määräysten eri kohdissa ja joiden ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa. Termit viittaavat muun muassa alueisiin, joille on annettu muista alueista poikkeavia määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi. Tärkeimpiä termejä ovat taajaan rakennettu alue, pohjavesialue ja sen sisällä oleva varsinainen pohjaveden muodostumisalue, ranta-alue sekä jätevesiin liittyvä termistö.

Taajaan rakennettuja alueita ovat Vuorela-Toivalan ja kirkonkylän asemakaavoitetut alueet, kunnan ranta-asemakaavoitetut alueet sekä taajamien yleiskaavoissa asemakaavoitettaviksi määritellyt alueet. Pohjavesialueet ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä alueita, joiden rajaukset on tarkistettu viime vuosina. Rajaukset ovat yhte-nevähäiset valtion ympäristöhallinnon luokituksen kanssa. Pohjavesialueet on esitetty liitteessä 1.

Ranta-alueilla on tarpeen antaa tiukempia määräyksiä muun muassa jätevesien puhdistusvaatimuksille. Ranta-alueet on määritelty ympäristönsuojelulain 156 a §:ssä. Ranta-alueella ei tässä yhteydessä tarkoiteta alueidenkäyttölain (132/1999) mukaista ranta-aluetta.

Erilaisille asumisessa syntyville jätevesille on yleisesti vakiintuneet määritelmät. Talousjätevesi on asumisessa syntyvää ja vastaavaa elinkeinotoiminnassa syntyvää jätevetä. Harmaa jätevesi on talousjätevetä, joka ei sisällä vesikäymäläjätevesiä. Vähäisiin harmaisiin jätevesiin viitataan ympäristönsuojelulain 155 §:n 2 momentissa. Vähäisiä harmaita jätevesiä ovat esimerkiksi piha- ja rantasaunojen jätevedet, kun saunassa ei ole kiinteää painevesijärjestelmää vaan vesi tuodaan saunaan ns. kanto-vetenä tai esimerkiksi kesäajan tilapäisellä vesijohdolla, paljujen ja pihasuihkujen vedet sekä ajoneuvojen satunnaisten pesujen vedet, kun pesussa ei käytetä liuottimia sisältäviä pesuaineita. Jätevesiliitteestä käytetään vastaavaa määritelmää kuin kun-nallisissa jätehuoltomääräyksissä.

Jäteveden puhdistusvaatimuksista perustaso määritellään ympäristönsuojelulain 154 b §:ssä ja perustasoa ankarampi puhdistustaso ympäristönsuojelulain 156 c §:ssä ja valtioneuvoston asetuksen 157/2017 (jätevesiasetus) 4 §:ssä.

Jäteveden perustasoa ankarampaa puhdistustasoa sovelletaan myös viemäriverkos-ton ulkopuolisiin pieniin jätevedenpuhdistamoihin, joiden asukasvastineluku on alle 100 ja joista käytetään nimitystä erityisen kuormittava kohde, millä tarkoitetaan yh-teispuhdistamoita sekä kokoontumistilojen ja elinkeinotoiminnan puhdistamoita ja vastaavia.

2 LUKU

Jätevedet

Jätevesien käsittelyyn liittyvissä määräyksissä on pääasiassa kyse jätevesien käsitte-lystä yleisen viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla. Talousjätevedet tulee johtaa en-sisijaisesti yleiseen viemäriverkostoon, jos alue on viemäriverkoston toiminta-alue. Jätevesiin liittyvät määräykset voivat tulla viemäriverkoston toiminta-alueilla sovellet-taviksi mm. vesihuoltolain (119/2001) 11 §:n mukaisten vapautushakemusten käsitte-lyn yhteydessä.

5 § Ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesussa syntyy jä-tevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Pesu voi aiheuttaa viihtyisyys-

haittaa ja vähentää alueiden virkistyskäyttöön soveltumista ja voi aiheuttaa myös uimaveden pilaantumista. Tämän vuoksi em. ajoneuvojen ym. pesu on kielletty yleisillä katu- ja tiealueilla, parkkipaikoilla sekä muilla yleisillä alueilla, kuten puistoissa ja uimarannoilla.

Muilla alueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden satunnaisesti tapahtuva pesu vesipesuna tai liuotinvapailla pesuaineilla voidaan katsoa hyväksyttäväksi, mikäli pesuvedet voidaan haittaa aiheuttamatta imeyttää maahan tai johtaa hulevesi- tai jätevesiviemäriin. Suositeltavaa on, että pohjavesialueilla pesuja tehdään ainoastaan hyvin harkitusti.

Jos pesutoiminta on säännöllistä tai ammattimaista, tai jos pesemisessä käytetään hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita, tulee pesemisen tapahtua tähän tarkoitukseen rakennetulla tiivispohjaisella pesupaikalla, josta pesuvedet on johdettava hiekan- ja öljynerottimien kautta jätevesiviemäriin tai viemäriverkostojen ulkopuolella hyväksyttävään jätevesien käsittelyjärjestelmään.

Pesussa syntyviä jätevesiä ei saa milloinkaan johtaa suoraan vesistöön.

6 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevedet

Eläinsuojien ja maitohuoneiden pesuvedet ovat vastaavia tai kuormittavampia kuin asumisessa syntyvät harmaat jätevedet, joten niitä ei voi johtaa puhdistamattomina maastoon tai ojiin. Pesuvedet on käsiteltävä soveltuvassa puhdistamossa tai johdettava virtsa- tai lietesäiliöön.

Jalostukseen kelpaamattoman maidon käsittelyssä on noudatettava määräyksen lisäksi eläinlääkärin ohjeita. Ensisijaisesti solumaidot ja antibioottimaidot on järkevää hyödyntää vasikoiden ruokinnassa. Ruokinnan toteuttamisessa tulee noudattaa eläinlääkärin ohjeistusta.

Vesikäymäläjätevesien sisältämien taudinaiheuttajien vuoksi jätevesilietteiden käytölle lannoitustarkoituksessa on säädetty viljelyrajoituksia. Tämän vuoksi vesikäymäläjätevesiä ei tule johtaa käsittelemättä virtsa- tai lietesäiliöön. Kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaan asumisessa syntyvä jätevesiliete voidaan käyttää pellolla lannoitteena, jos se käsitellään ennen peltolevitystä hygieeniseltä laadultaan haittottomaksi kalkkistabiloimalla tai muulla vastaavalla menetelmällä. Vastaavasti eläinsuojien vesikäymäläliete tulee olla hygienisoitua, jos sitä sekoitetaan lannoitteena käytettävään lantaan.

7 § Talousjätevesien käsittely

Pilaantumiselle herkillä alueilla (pohjavesi- ja ranta-alueet) sekä erityisen kuormittavissa kohteissa on talousjätevesien käsittelylle annettu muita alueita tiukempia määräyksiä. Siilinjärvellä on ~~jonkin verran~~ asutusta pohjavesialueilla ja alueittain huomattavankin taajaa vakituista ja vapaa-ajan asutusta ranta-alueilla, jotka eivät ole viemäriverkoston piirissä. Tiukemmat määräykset ovat tarpeen pohjavesialueilla vedenhan-

kinnan turvaamiseksi ja rannoilla vesistöjen tilan heikentymisen estämiseksi. Ravinnepäästöjen pienentämiseen on esitetty suosituksia Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa. Pohjavesialueiden raja-alueilla on huomattava, että vaikka jätevesijärjestelmä ja jätevesien purkupiste sijaitsevat pohjavesialueen rajan ulkopuolella, niin puhdistettuja jätevesiä ei tule johtaa pohjavesialueen suuntaan.

Pohjavesialueiden sisällä olevilla pohjaveden varsinaisilla muodostumisalueilla maakerrokset ovat hyvin vettä johtavia, joten maaperä mahdollistaa veden merkittävän imeytymisen pohjavedeksi. Tällöin myös jäteveden sisältämien epäpuhtauksien pääsy pohjaveteen on mahdollista, joten muodostumisalueilla jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä lukuun ottamatta vähäisiä harmaita jätevesiä (esimerkiksi kantovesisaunan pesuvedet).

Vedenottamoiden suoja-alueilla jätevesien imeyttäminen maahan on kokonaan kiellettyä, koska suojavyöhykkeet ovat pääsääntöisesti alueita, joilla pohjavedenottamoiden pohjavesi muodostuu. Vedenottamoiden suoja-alueet on vahvistettu vesilain mukaisilla päätöksillä ja ne on määritelty Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueella sijaitseville vedenottamoille.

Vesikäymälöitä ei saa tehdä kiinteistöille, kuten esimerkiksi saariin, joihin ei ole ympärivuotista tieyhteyttä, ja joissa jätevesisäiliöiden tyhjentäminen ei ole mahdollista.

Vähäisten harmaiden jätevesien käsittelystä maahan imeyttämällä säädetään ympäristönsuojelulain 155 §:ssä. Vähäisiä harmaita jätevesiä ovat mm. pihasaunassa muodostuvat pesuvedet, paljujen vedet yms. Mikäli paljussa tai uima-altaassa käytetään klooria tai muuta vastaavaa vedenpuhdistuskemikaalia, ei jätevettä pidetä vähäisenä harmaana jätevetenä. Jätevesi tulee tällöin johtaa viemäriin. Jos viemäriin johtaminen ei ole mahdollista, voidaan vesi tapauskohtaisesti imeyttää omalle tontille ympäristönsuojeluviranomaisen harkinnan ja ohjeiden mukaisesti.

Jätevesien johtaminen suoraan vesistöön on määräyksillä kielletty, joten kelluvien saunojen jätevesi tulee kerätä umpisäiliöön ja käsitellä määräysten edellyttämällä tavalla.

Jätevesiasetuksessa (157/2017) säädetään jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeen sisällöstä. Ohjeen on sisällettävä:

- 1) tiedot säännöllistä huoltoa ja tarkkailua vaativista kohteista,
- 2) tiedot huolto- ja tarkkailutoimista sekä huoltovälistä,
- 3) tiedot jätevesijärjestelmän yleisimmissä vikatilanteissa toimimisesta,
- 4) jätevesijärjestelmän suunnittelijan ja rakentajan yhteystiedot.

Jätevesijärjestelmään kuuluva umpisäiliö tulee olla varustettuna Siilinjärven rakennusjärjestyksen säännösten perusteella täyttymishälyttimellä.

8 § Jätevesijärjestelmän sijoittaminen

Puhdistetutkin jätevedet sisältävät ravinteita ja mikrobeja. Suojaetäisyys- ja sijoittamismääräykset ovat tarpeen talousvesikaivojen ja pohjaveden sekä vesistöjen pilaantumisen estämiseksi. Suojaetäisyydet pohjaveteen suojaavat myös jätevesijärjestelmän sijoittamiselta ranta-alueilla liian alaville ja samalla tulvanalaisille paikoille. Suojaetäisyyksillä voidaan ehkäistä myös viihtyisyyshaittoja kuten hajuhaittaa.

Vesistöjen tilan heikentämisen estämiseksi puhdistettujakaan jätevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön. Erillisen saunarakennuksen vähäiset harmaat jätevedet voidaan imeyttää maahan lähemmäksi kuin 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta, koska rakennuskin voi sijoittua lähemmäksi rantaviivaa. Jätevedet on johdettava rakennuksesta rantaviivan suuntaisesti sivulle. Rakennuksen ja rannan väliin ei jätevesiä saa johtaa. Rantaetäisyydet sovitetaan yhteen rakennusjärjestyksen kanssa.

9 § Mattojen ja pyykin pesu vesistössä

Mattojen ja pyykin pesukielto vesistössä on tarpeen ravinteiden ja vesieliöille myrkyllisten aineiden vesistöön pääsyn estämiseksi. Satunnaisissa mattojen ja pyykkien pesuissa esimerkiksi omakotitalon tai kesäasunnon pihalla syntyvät jätevedet katsotaan vähäisiksi harmaiksi jätevesiksi, joiden voi antaa imeytyä suoraan maahan. Yleiset matonpesupaikat vaativat liittämisen viemäriin tai asianmukaisen jätevesien käsittelyjärjestelmän.

10 § Lumen vastaanottopaikat

Lumen vastaanottopaikoilla sulava lumi sisältää liikenteestä ja tiestöstä peräisin olevia epäpuhtauksia, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden tai vesistön pilaantumista. Tämän vuoksi lumen vastaanottopaikkaa ei saa perustaa pohjavesialueelle, ranta-alueelle eikä vesistöön. Mahdolliset lähellä sijaitsevat talousvesikaivot tulee myös selvittää paikkaa suunniteltaessa. Sulamisvesien esikäsittelyllä estetään haitallisten aineiden pääsyä vesistöön. Roskaantumisen estämiseksi lumenkaatopaikka on siivottava heti lumen sulamisen jälkeen.

3 LUKU

Maatalouden päästöjen rajoittaminen

11 § Lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

Typpilannoitteiden, lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levitystä säädellään valtioneuvoston asetuksella eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (nitraattiasetus, 1250/2014). Pilaantumisen ehkäisemiseksi on herkillä alueilla tarpeen kieltää ja rajoittaa lietelannan, virtsan, puristenesteen ja lannoitteena käytettävän jätevesilietteen levitystä asetuksessa säädettyä tiukemmin.

Virtsan, puristenesteen, lietelannan ja jätevesilietteen ravinteet (erityisesti liukoinen fosfori ja nitraattityppi) ja mikrobit (mm. norovirukset ja kambylobakteerit ja Giardia)

kulkeutuvat helposti pohjavesialueiden hyvin vettä johtavassa maaperässä ja voivat päätyä pohjaveteen. Tämän vuoksi niiden levittäminen on kielletty näillä alueilla. Säilörehuaumoissa tulee pohjavesialueella olla tiivis pohja, josta puristeneste voidaan kerätä talteen.

Nitraattiasetuksella rajoitetaan lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden käyttöä talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärillä. Säädöksen mukaan näiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30–100 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla ja orgaanisilla lannoitevalmisteilla. Torjunta-aineiden käyttöä rajoitetaan pohjavesialueilla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) ympäristörajoituksilla ja -suosituksilla. Torjunta-aineissa on valmisteita, joilla on riski kulkeutua pohjavesiin. Näille valmisteille on annettu pohjavesirajoitus, joka näkyy valmisteen myyntipäälyksessä. Niitä ei saa käyttää 30–100 metriä lähempänä talousvesikaivoja eikä pohjavesialueilla. Ympäristönsuojelumääräyksellä rajoitetaan kaikkien lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö vähintään 30 metrin vyöhykkeellä kaivojen ja lähteiden ympärillä. Tällä estetään epäpuhtauksien ja mikrobien pääsyä pohjaveteen ja turvataan talousveden laatua.

Nitraattiasetuksen mukaan kaikki lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöstä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä. Ravinteiden kulkeutumisen vähentämiseksi vesistöön ympäristönsuojelumääräyksellä kielletään lietelannan ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys 10 metriä lähempänä vesistöä. Eli käytännössä tiukennuksella kielletään lietelannan ja nestemäisen lannoitevalmisteen pintalevitys 5–10 metrin etäisyydellä vesistöstä, koska nitraattiasetuksella on jo kielletty kaikki lannoittaminen 5 metrin etäisyydellä vesistöstä. Multaava sijoituslevitys on kuitenkin sallittua myös tällä 5-10 metrin vyöhykkeellä sekä kuivalannan ja orgaanisen lannoitevalmisteen (kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %) pintalevitys, kun noudatetaan nitraattiasetuksen mukaista multaamisvaatimusta.

Rantalaitumilla sijaitseville ruokinta- ja juomapaikoille on etäisyysvaatimus rannasta, koska juoma- ja ruokintapaikoilla kasvipeite rikkoontuu helposti, jolloin paikalta tulee ravinnehuuhtoutumia vesistöön. Rantalaidunnukseen liittyvällä etäisyysvaatimuksella yleisiin uimapaikkoihin estetään uimaveden mikrobiologista pilaantumista.

4 LUKU

Meluntorjuntaa koskevat määräykset

Melu on varsinkin taajaan asutulla alueella yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu aiheuttaa monella tavalla kielteisiä vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin. Varsinkin unen häirintään liittyvät vaikutukset ovat hyvin kielteisiä.

Määräyksissä on asetettu rajoituksia erityisen häiritsevää melua aiheuttaville toimintoille. Toisaalta määräyksillä sujuvoitetaan tarpeellisten ja tilapäisten häiritsevää me-

lua aiheuttavien toimintojen ja tapahtumien valvontaa. Määräysten mukaan toimittaessa tietyistä tilapäistä häiritsevää melua aiheuttavista toiminnoista ei tarvitse tehdä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusta.

12 § Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä

Ympäristönsuojelulain 118 §:n perustelujen mukaan kunta voi ympäristönsuojelumääräyksillä tapauskohtaisesti määrätä, ettei erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta, tapahtumasta tai työstä tarvitse tehdä ilmoitusta. Määräyksillä voidaan näin rajata ilmoitusvelvollisuus koskemaan vain merkityksellisimpiä meluhaittaa aiheuttavia tapahtumia ja toimintoja.

Määräysten mukaan meluilmoitusta ei tarvitse tehdä hyvin lyhytaikaista tapahtumista (ilotulitus, erilaisissa tapahtumissa päiväaikaan tapahtuva äänentoistolaitteiden käyttö) sekä kohtuullisen lyhytaikaisesta purku- louhinta- ym. työstä, jota tehdään normaaliin päivätyöaikaan. Jos tapahtumat tai työt eivät täytä kesto- tai ajankohtamääräyksiä, on niistä edelleen tehtävä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen meluilmoitus. Määräyksissä on annettu em. tapahtumille ja töille vastaavia meluntorjuntaa ja muuhun ympäristön pilaantumisen estämiseen liittyviä määräyksiä, kuin mitä annetaan meluilmoituksesta annettavissa päätöksissä.

13 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavat työt

Kiinteistöjen kunnossapito- ja huoltotyöt asuntojen ja muiden häiriintyvien kohteiden läheisyydessä voivat aiheuttaa asukkaille ja tilojen käyttäjille häiritsevää melua etenkin yöaikaan sekä viikonloppuina ja muina lepoaikoina. Kunnossapitotöiden meluhaittojen rajoittamiseen ei ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen meluilmoitusmenettely sovellu, koska työt eivät ole tilapäisiä vaan ajallisesti toistuvia. Meluhaittoja voidaan vähentää lähinnä ajallisilla rajoituksilla. Määräyksellä työt ohjataan tehtäväksi taajamien asuntoalueilla ja mm. yleisillä virkistysalueilla pääsääntöisesti päiväaikaan ja viikonloppuisin, jolloin aamu- ja iltatuntien toimintoja rajoitetaan. Tällöin kunnossapidossa ja muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melu ei ole kohtuuttoman häiritsevää. Muilla alueilla riittää yöaikainen rajoitus. Määräys ei koske välttämättömiä kunnossapitotöitä eikä myöskään jätteiden kuormaamista, jota säädellään jätehuoltomääräyksillä. Määräys ei myöskään koske maa- ja metsätalouselinkeinojen välttämättömiä töitä.

Määräyksellä rajoitetaan taajaan rakennetulla alueella ja herkkien kohteiden (esim. päiväkotit, koulu, sairaala tai vastaava) lähellä tehtävän rakennus- ja purkutyön viikoittaista ja päivittäistä työaikaa. Koulut ja päiväkodit katsotaan herkkiksi kohteiksi silloin, kun niissä on toimintaa. Määräys ei koske yksityishenkilön talouden, kuten esimerkiksi omakotitalon, normaalia purku- tai rakennustyötä muutoin kuin yöaikaisen rajoituksen osalta.

14 § Yleisötilaisuuudet ja äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa

Erilaisten äänentoistolaitteiden käytöstä voi aiheutua haittaa asuinkiinteistöille ja muille melulle herkille kohteille. Äänentoistolaitteiden käyttöä on rajoitettu erityisesti yöaikana unen häirintään liittyen. Äänentoistolaitteiden käyttö on kokonaan kielletty kaikkien herkimpien kohteiden, kuten terveysasemien, sairaaloiden, vanhainkotien, koulujen ja päiväkotien läheisyydessä. Määräyksellä ei estetä esimerkiksi koulujen omien tapahtumien aikana äänentoistolaitteiden käyttöä.

Ulkotarjoilualueiden naapuruston asukkaat kärsivät äänentoistolaitteiden päivittäisestä käytämisestä tarjoilualueella varsinkin kesäisin. Melun häiritsevyyttä lisää se, että äänentoistolaitteiden käyttö ajoittuu usein iltaan. Äänentoistolaitteiden sijoittelulla, suuntaamisella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen. Meluavaa toimintaa harjoittavan tulee huolehtia melun rajoittamisesta siten, että äänentoistolaitteista aiheutuva äänitaso ei saa olla selvästi kuultavissa asuinhuoneistoissa ikkunoiden ollessa kiinni.

Yleisötapahtumien ilmoitusvelvollisuudella voidaan vähentää melun aiheuttamia haittoja, koska asukkaat pystyvät silloin varautumaan tapahtumaan.

15 § Pykälien 12–14 mukaisten määräysten suhde ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaiseen ilmoitusmenettelyyn

Joidenkin toimintojen osalta voi olla tarvetta poiketa pykälissä 12–14 olevista rajoituksista, jolloin asia käsitellään normaalissa ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisessa ilmoitusmenettelyssä.

5 LUKU Ilmansuojelu

Pöly aiheuttaa viihtyisyshaittoja ja sen haitallisista terveysvaikutuksista on koko ajan lisääntyvää tutkimustietoa. Karkea pöly likaa ympäristöä ja aiheuttaa ärsytysoireita. Hieno pöly on terveydelle haitallisempaa ja aiheuttaa hengityselinoireiluja sekä voi pahentaa allergian ja astman oireiluja huomattavasti. Ympäristönsuojelumääräyksillä vähennetään pölyämistä aiheuttavien toimintojen pölyn muodostumista ja leviämistä.

16 § Ulkona tapahtuva hiekkapuhallus

Rakennusten julkisivujen hiekkapuhalluksessa syntyy runsaasti pölyä. Määräyksellä estetään haittojen syntymistä huolehtimalla pölyn torjunnasta mahdollisimman tehokkaasti suojapeitteiden avulla. Jos työ on vähäinen tai työkohteella on taajaan rakennettua alueen ulkopuolella, suojapeitteitä ei välttämättä tarvita. Puhallushiekka on jätettä, joka on poistettava työkohteesta ja toimitettava asianmukaiseen vastaanotto-paikkaan. Puhallushiekkaa ei saa jättää maaperään ja sen joutuminen viemäriin on estettävä, jottei viemäri tukkeudu.

Ulkotiloissa tapahtuvan pysyvän laitospuhalluksen luvanvaraisuudesta säädetään ympäristönsuojelulaissa.

17 § Huolto- ja kunnostustoimenpiteet ja purkutyöt

Työkohteissa, joissa syntyy terveydelle ja ympäristölle hyvin haitallisia aineita, kuten asbestia, polykloorattuja bifenyylejä (PCB), raskasmetalleja sisältäviä kiinteitä jätteitä tai pölyä taikka liuotinhöyryjä, on noudatettava erityistä huolellisuutta. Rakennus-, korjaus- tai purkutöissä on käytettävä riittävän tehokkaita työvälineitä ja -tekniikoita sekä suojausvälineitä, jotta varmistutaan siitä, ettei haitallisia aineita sisältäviä jätteitä, höyryjä tai pölyä leviä ympäristöön. Veneiden pohjamaalit sisältävät yleensä ympäristölle haitallisia yhdisteitä, joten niiden pääsy ympäristöön on estettävä.

Maarakennus, talonrakennus ja erilaiset purkutyöt saattavat aiheuttaa huomattavaa paikallista pölyhaittaa. Määräyksessä on annettu rakennus- ja purkutöistä vastaaville velvoite estää pölyn leviäminen esimerkiksi kastelemalla, koteloimalla tai käyttämällä suojapeitteitä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työskentelyyn herkkien kohteiden läheisyydessä. Jos pölyävää ainesta leviää yleisille liikennealueille, on se poistettava, jottei pölystä aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön likaantumista.

18 § Katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvät työt

Keväällä tapahtuva hiekoitettujen teiden ja alueiden pölyäminen vaikuttaa Siilinjärven olosuhteissa kaikkein eniten ilmanlaatua huonontavasti. Suurin osa terveydelle ja viihtyisyydelle haitallisista hiukkasista on peräisin liikenteen ja tuulen nostattamasta katupölystä (valtatie, maantiet, kadut). Talvella levitetty hiekoitushiekka on poistettava mahdollisimman nopeasti lumien sulamisen jälkeen. Poistotyö itsessään voi aiheuttaa hyvin haitallista pölyämistä, jos työssä ei huolehdi riittävän tehokkaasta pölyn torjunnasta. Koneellisessa poistamisessa ei voi käyttää työmenetelmiä, joissa pölyntorjuntaa ei voida toteuttaa. Tästä on esimerkkinä muun muassa lehtipuhaltimen käyttäminen hiekan poistossa, koska kastellun hiekan poistaminen puhaltimella ei ole mahdollista.

Hienojakoisen aineksen poistamiseksi alueet on tarvittaessa pestävä hiekan poiston jälkeen vedellä. Tämä voi olla tarpeen muun muassa toreilla ja joukkoliikennekauduilla.

6 LUKU

Jätteet

Jätehuollon järjestämisestä sekä jätteiden keräyksestä ja käsittelystä säädetään erikseen kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä. Ympäristönsuojelumääräyksiin otettavat jätehuoltoon koskevat määräykset täydentävät jätehuoltomääräyksiä.

19 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

Määräys on tarpeen, sillä valtioneuvoston asetuksen eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA-asetus, 843/2017) soveltamisalan ulkopuolelle

jäävä pienimuotoinen mutta hallitsematon jätteen hyödyntäminen voi aiheuttaa roskaantumista sekä maaperän ja ympäristön pilaantumisen vaaraa. Valvotulla pienimuotoisella jätteen hyödyntämisellä edistetään hyödyntämiskelpoisten jättejakeiden käyttöä maarakentamisessa. Jätteen hyödyntäminen säästää neitseellisiä kiviainesvaroja.

Kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä on säädetty omassa asumisessa syntyvän puhtaan tiili- ja betonimurskeen pienimuotoista ja kertaluontoisesta käytöstä omassa maarakentamisessa. Ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan pienimuotoista jätteen hyödyntämistä laajentaa koskemaan muutakin käyttöä, kunhan kyseessä on ei-ammatillainen ja kertaluontoinen toiminta. Pienimuotoisen hyödyntämisen määrälliset rajat perustuvat Pohjois-Savon ELY-keskuksen linjauksiin. Hyödyntämisestä on tehtävä valvontailmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja hyödyntämisen on täytettävä määräyksessä annetut edellytykset hyödynnettävän jättemateriaalin ja hyödyntämispaikan suhteen. Edellytykset pohjautuvat paljolti MARA-asetuksessa säädettyyn.

20 § Rakennusten polttaminen

Rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla on lähtökohtaisesti hallitsematonta jätteiden käsittelyä ja siten jätelainsäädännön nojalla kiellettyä. Polttaminen ilman energiahyödyntämistä on myös jätelainsäädännön etusijajärjestyksen eli jätehierarkian vastaista.

Pelastuslaitokset tarvitsevat pelastus-, sammutus-, ym. tehtävien harjoittelukohteita, joten määräyksissä on säädetty poikkeusmenettelystä pelastusviranomaisen tai vastaavan tahon tarpeen vuoksi. Poikkeusmenettely ei ole mahdollinen pohjavesi- eikä ranta-alueilla.

21 § Puutarhajätteiden käsittely

Puutarhajätteiden hallitsematon käsittely aiheuttaa roskaantumista ja vieraslajien leviämistä ja voi aiheuttaa etenkin kirkonkylän alueen pohjavesialueilla myös pohjaveden nuhraantumista. Määräyksellä todetaan puutarhajätteiden hallitut käsittelytavat ja sillä täydennetään kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä määrättyä. Omalla kiinteistöllä käsittelytapoja ovat kompostointi ja myös risujen haketus kompostin tukiaineeksi tai esimerkiksi istutusten katteiksi.

7 LUKU

Kemikaalien käsittely ja varastointi

22 § Maanalaiden öljysäiliöiden tarkastaminen ja poistaminen

Käytöstä poistettava maanalainen öljysäiliö tulee poistaa maaperästä kaikkine rakenteineen. Käytöstä poistettava säiliö on puhdistettava ja tarkastettava. Ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen maanalaisen öljysäiliön

poistamisesta, mikäli säiliön poistaminen on taloudellisesti kohtuutonta tai poistaminen vaarantaa esimerkiksi asuinrakennuksen rakenteet. Poikkeamisesta ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Maanalaiset öljysäiliöt aiheuttavat pohjavesialueilla merkittävän riskin säiliön vuototilanteissa. Monet säiliöt ovat peräisin 1970- ja 80-luvuilta, joten osa on jo yli 50 vuotta vanhoja. Pohjaveden pilaantumisriskin takia maanalaisten öljysäiliöiden sijoittaminen pohjavesialueelle kielletään ja ne on poistettava siirtymäajan kuluessa.

23 § Nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi

Ulkona tapahtuva nestemäisten kemikaalien varastointi säiliöissä ilman asianmukaisia suojauksia aiheuttaa vuototilanteissa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Pysyvän kemikaalisäiliön suojauksena tarvitaan allastettu tiivis rakenne tai kaksivaipparakenne. Avoin allastila pitää kattaa, koska muutoin altaaseen pääsevä sade- ja sulamisvesi voi aiheuttaa kemikaalin ylivuodon allastilasta. Vuotoriski on suuri täytön yhteydessä ja vuoto voi tapahtua loppuna, joten automaattiset ylitäytönestimet ja laponesto ovat tarpeen. Määräyksellä ei rajoiteta maataloudessa käytettävien rehujen säilöntäkemikaalien varastointia ulkona. Näilläkin ulkovarastointi olisi hyvä tehdä maasta irrotettuna (esimerkiksi lavojen päällä) ja peiteltynä sekä tiiviin alustan päällä siten, että mahdollinen vuoto ei pääse leviämään ja vuoto saadaan kerättyä talteen.

Pohjavesialueilla ja ranta-alueilla kemikaalisäiliöiltä edellytetään kaksinkertaista suojarakennetta (kaksivaippa ja tiivis alusta) vuotoriskien hallitsemiseksi.

Pienemmät kemikaalimäärät astioissa ja lähinnä tilapäisessä varastoinnissa voidaan varastoida ulkona esimerkiksi öljynsuojamuovilla tehdyn maaperäsuojauksen päällä.

Pysyvällä kemikaalien astiavarastolla tulee olla allastettu pohjarakenne. Altaan mitoitukseen riittää suurimman astian mitoitus, koska on epätodennäköistä, että astiat vuotaisivat yhtä aikaa. Kattamisella estetään sade- ja sulamisvesien pääsy allastilaan.

Sisätilojen kemikaalivarastoista on estettävä kemikaalien pääsy vuototilanteissa viemäriin. Allastilavuusvaatimus on sama kuin edellä.

Ilkivalta aiheuttaa usein suurimmat kemikaalivahinkoriskit, mitä voidaan vähentää lukitsemisilla ja estämällä ulkopuolisten pääsyn varastotiloihin.

24 § Polttonesteen täyttö- tai jakelupaikka

Polttonesteen täyttö- ja jakelupaikka ilman asianmukaisia suojauksia aiheuttaa vuototilanteissa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Pysyvän täyttö- ja jakelupaikan suojauksena tarvitaan tiivis rakenne. Rakenne voidaan toteuttaa kestopinnoitteella (esimerkiksi betoni tai asfaltti) tai öljynsuojamuovilla tehdyllä allastetulla maaperäsuojauksella. Tilapäiset täyttöpaikat esimerkiksi työmailla voidaan tehdä öljynsuojamuovilla tehdyllä maaperäsuojauksella. Tilapäiset täyttöpaikat on pyrittävä perusta-

maan pohjavesialueiden ulkopuolelle. Vahinkotilanteita varten täyttö- ja jakelupaikoilla tulee olla keräilyvälineitä ja imeytysaineita. Vuotoriski on suuri täytön yhteydessä ja vuoto voi tapahtua lappona, joten automaattiset ylitäytönestimet ja laponesto ovat tarpeen. Ilkivalta aiheuttaa usein suurimmat vahinkoriskit, mitä voidaan vähentää lukitsemisilla.

25 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen

Maalämpöjärjestelmien rakentamista säädellään vesilain (587/2011) ja rakentamislain (751/2023) mukaisissa lupamenettelyissä. Määräyksellä varmistetaan muussa lupamenettelyssä hyväksytyn maalämpökaivon poraamisen synnyttämien kiviainesten ja lietteiden asianmukainen käsittely sekä haitallisen pölyämisen estäminen. Eri-tyisesti on estettävä porauslietteen pääsy jäte- tai sadevesiviemäriin, koska viemärit voivat tukkeutua lietteestä.

Vesilain mukaisen luvan tarpeen selvittäminen pohjavesialueilla on määräyksessä informatiivisena asiana. Lupatarpeen arvioinnin tekee ELY-keskus.

8 LUKU

Muut määräykset

26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Siilinjärvellä toimii viranomaislautakunta, voi ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaan myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksistä. Poikkeus voidaan myöntää perustellusta syystä yksittäistapauksissa. Lupaa poikkeamiseen haetaan kirjallisesti ja asia käsitellään hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Poikkeus voidaan myöntää vain, jos hakija kykenee muulla hyväksyttävällä tavalla estämään ympäristön pilaantumisen.

27 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on valvontaa ja hallintopakkoa koskevia säännöksiä, joiden perusteella valvontaviranomainen voi kieltää määräysten vastaisen menettelyn tai määrätä velvollisuuden täytettäväksi muulla tavoin. Viranomaislautakunta voi käyttää myös hallintopakkoa määräyksen tehosteena. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta voidaan lisäksi tuomita sakkorangaistus yleisessä tuomioistuimessa (ympäristönsuojelulaki 225 §)

28 § Voimaantulo ja siirtymäaika

Siirtymäaikamääräykset ovat tarpeen kiinteistön omistajille ja haltijoille sekä yrityksille taloudellisia kustannuksia aiheuttavien velvoitteiden vuoksi. Eläinsuojissa vesikäymäläjätevesien käsittelyn muutostyöt voivat olla kalliita, joten siirtymäaika on tarpeen.

Ranta-alueilla ja pohjavesialueilla on käytössä ympäristönsuojelulain 16 luvun nykyiset määräykset täyttäviä jätevesijärjestelmiä sekä järjestelmiä, joita ei ole saneerattu vaatimukset täyttäväksi. Jos järjestelmä täyttää nykyiset vaatimukset, mutta ei perustasoa ankarampaa puhdistustasoa, niin ne on saatettava ympäristönsuojelumääräysten 7 §:n perustasoa ankaramman puhdistustason vaatimukset täyttäväksi jätevesijärjestelmän uusimisen tai kokonaisuudessaan korjaamisen taikka rakennuksen peruskorjauksen yhteydessä. Jos pohjavesialueella tai ranta-alueella olevan kiinteistön jätevesijärjestelmä ei täytä nykyisiä vaatimuksia eli perustason puhdistustasoa, ympäristönsuojelumääräysten vaatimukset tulevat voimaan heti.

Erityisen kuormittavien kohteiden jätevesijärjestelmien saneeraukset perustasoa ankaramman puhdistustason vaatimukset täyttäväksi aiheuttaa huomattavia taloudellisia kustannuksia, joten niidenkin osalta siirtymäaikamääräys on perusteltu.

Pohjavesialueiden rajaumuutosten vuoksi pohjavesialueelle sijoittuu kiinteistöjä, joiden jätevesien käsittelyä koskevat tiukemmat puhdistusvaatimukset kuin aikaisemmin. Tässäkin on periaatteena, että jos järjestelmä nykyisellään täyttää perustason puhdistusvaatimukset, ne on saatettava ympäristönsuojelumääräysten 7 §:n perustasoa ankaramman puhdistustason vaatimukset täyttäväksi jätevesijärjestelmän uusimisen tai kokonaisuudessaan korjaamisen taikka rakennuksen peruskorjauksen yhteydessä. Jos perustason puhdistusvaatimukset eivät nykyisellään täyty, on näille kiinteistöille siirtymäaika saattaa jätevesijärjestelmä vaatimukset täyttäväksi.

Lietelannan levityskielto pohjavesialueilla voi aiheuttaa yksittäiselle tilalle huomattaviakin investointitarpeita riittävän lannan levitysalan turvaamiseksi, jonka vuoksi kielolle annettu siirtymäaika on tarpeen.

Pohjavesialueilla sijaitsevien maanalaisten öljysäiliöiden poistolle on tarpeen olla siirtymäaika, koska öljysäiliön poistamisen yhteydessä rakennuksen lämmitysjärjestelmää joudutaan muuttamaan tai uusimaan, mikä voi aiheuttaa huomattavia taloudellisia kustannuksia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tiedottaa laajasti siirtymäaikamääräyksistä. Tiedotusta tehdään yleistiedotuksena sekä kiinteistökohtaisena tiedotuksena.